

Tellen en Vertellen

maken nodig is
wat

Verlag

5^e Regionale Conferentie Jeugdhulpmonitor Haaglanden

Tellen & Vertellen

23-03-2018

Met meer dan 125 deelnemers was het een drukbezochte regionale conferentie Tellen & Vertellen. In dit verslag wordt teruggeblikt op de dag en leest u de opbrengsten van de leertafels terug. De powerpointpresentaties van plenaire sprekers (Petra Janssen-Heida, Gerald Sturm en Chris Kuiper) zijn online terug te vinden. Dit geldt ook voor alle inhoudelijke deelsessies van deze dag. Zie hiervoor de link in het mailbericht.

Informatievoorziening in regio Haaglanden

De regio kan worden beschouwd als een lerende organisatie; het lukt steeds beter om met behulp van de cijfers in de Jeugdhulpmonitor inzicht te krijgen. Daardoor ontstaat er meer grip op de totale keten van de informatievoorziening.

Het afgelopen jaar stond vooral in het teken van de aanbesteding Jeugdhulp 2018. Vanuit het oogpunt van informatievoorziening waren hierin de harmonisatie van producten en tarieven en het gebruik van landelijke productcodes belangrijke elementen. Daarnaast gaat het ingevoerde verplichte gebruik van het berichtenverkeer voor een constante informatiestroom zorgen voor de Jeugdhulpmonitor¹. Andere waardevolle ontwikkelingen t.a.v. de monitor zijn de ingevoerde data van lokale teams (uit zeven gemeenten), de drie Jeugdbeschermingstafels en PGB-gegevens (uit acht gemeenten).

¹ Deze monitor wordt naast het berichtenverkeer gevoed met gegevens uit open data (CBS), lokale teams, jeugdbeschermingstafels, PGB, financiële prognoses van het H10 Inkoopbureau en de productieset van F12-aanbieders.

Kwaliteit data

Op deze conferentie zijn cijfers uit de Jeugdhulpmonitor gebruikt tot en met september 2017. Door onder meer achterstanden in declaraties en Verzoeken om Toewijzing is er helaas op dit moment geen volledig beeld te geven van het gebruik van de jeugdhulp in 2017. De kwaliteit van data in de Jeugdhulpmonitor is afhankelijk van de wijze waarop er met de administraties wordt omgegaan (denk aan berichtenverkeer en declaraties). Iedereen in de keten heeft baat bij goede kwaliteit van data. Kwaliteit van data is dan ook een verantwoordelijkheid van de gehele keten: gemeenten, aanbieders en het H10-Inkoopbureau.

Ontwikkelingen jeugdhulp in regio Haaglanden

De belangrijkste ontwikkelingen voor de regio Haaglanden op een rij:²

- Ten opzichte van 2016 is er in Haaglanden in 2017 sprake van een kostenstijging van 11% (prognose).
- Bij alle afzonderlijke gemeenten zijn de kosten gestegen in de periode 2015-2017.
- Het budgetaandeel van de kleinere aanbieders (voorheen ook wel de niet-F12 genoemd) stijgt in 2017 zowel absoluut als relatief.
- Het aantal unieke jeugdigen tot 18 jaar dat jeugdhulp ontvangt neemt toe.
- Huisartsen zijn nog altijd grootste verwijzer in Haaglanden (43%), hierna volgen gemeenten (25%) en de Gecertificeerde Instellingen (16%).
- Regionaal gezien neemt de gemiddelde leeftijd bij instroom nog steeds significant af. Per gemeente is dit beeld echter wisselend. De groep cliënten die bij instroom in zorg 0 – 7 jaar is, wordt relatief groter. De groep cliënten die bij instroom 18 jaar en ouder is, lijkt over de jaren kleiner te worden.
- Tot 2017 daalde het aantal cliënten waarbij één organisatie betrokken is. Sindsdien stijgt dit aantal weer. Hier is sprake van een trendbreuk.
- Bij cliënttrajecten met 3 of meer organisaties, is in 54% van de gevallen een Gecertificeerde Instelling betrokken.
- Den Haag, Zoetermeer en Delft maken het meest gebruik van residentiële jeugdhulp.
- In 2015 en 2016 zijn 504 cliënttrajecten uitgevoerd die meer dan €100.000 kosten. Het betreft 1% van alle jeugdigen die voor rekening komt van 25% van het totale regionale budget.
- De hulpduur van trajecten in de lokale teams is sterk wisselend per gemeente.
- In de regio is 26% van alle cliënten (lokale teams en gespecialiseerde jeugdhulp) bekend in zowel lokale (jeugd)team als gespecialiseerde jeugdhulp.
- Tijdens zorg in het gedwongen kader (een maatregel) wordt gemiddeld €31.000 per cliënt aan andere zorg ingezet.
- In de periode 2015-2017 is het aantal cliënten met een Onder Toezichtstelling (OTS) significant gedaald en het aantal cliënten met preventieve jeugdbescherming significant gestegen.
- Er is sprake van significant meer jeugdigen in de gesloten jeugdhulp (vergelijking 2015 – 2017).
- In tegenstelling tot het landelijke beeld lijkt de hulpduur van gesloten jeugdhulptrajecten te stijgen in Haaglanden.

² Zie voor een volledig beeld de PowerPointpresentatie van de conferentie.

Doorontwikkeling

In de komende periode is de doorontwikkeling van de Jeugdhulpmonitor gericht op het stimuleren van het gebruik van de Jeugdhulpmonitor. Inzet is om de de cijfers uit de Jeugdhulpmonitor te benutten als input voor de contractgesprekken met aanbieders. Aanbieders zullen stapsgewijs inzage gaan krijgen in de data van de Jeugdhulpmonitor. Daarnaast zijn gemeenten in de weer met de voorbereiding van de aanbesteding Jeugdhulp 2020-2024. In deze regio krijgt sturing op resultaten daarbij een belangrijke plek.

Hoe ziet de voorbereiding van Tellen & Vertellen eruit?

Ter voorbereiding op de conferentie zijn er diverse analyses gemaakt om nieuwe trends en bijzonderheden zichtbaar te maken. Vier klankbordgroepen kwamen samen voor een kwaliteitsslag op de cijfers en een eerste duiding van de analyses. Door deze klankbordgroepen werd eveneens bekeken hoe de analyses aangescherpt kunnen worden en welke aanvullende informatie de informatiewaarde verhogen. Op deze manier wordt voorkómen dat het tijdens de leertafels het gesprek blijft hangen bij de discussie over de kwaliteit van de aangeleverde gegevens. Daarnaast zijn op basis van de vorige regionale bijeenkomst (mei 2017) aanvullende onderzoeken en analyses uitgevoerd. JSO heeft onderzoek gedaan naar de dalende instroomleeftijd, een ander onderzoek richtte zich op de residentiële voorzieningen in de regio en Initi8 heeft met de data uit de Jeugdhulpmonitor diverse aanvullende analyses uitgevoerd.

De organisatie van de conferentie Tellen & Vertellen bedankt iedereen die heeft bijgedragen aan de voorbereiding!

Leertafel 'Instroom en leeftijd cliënten'

Deelnemers van deze leertafel nemen onder voorzitterschap van Kees Verhaar (gemeente Westland) de diverse zichtbare trends uit de Jeugdhulpmonitor t.a.v. instroom en leeftijd van cliënten in Haaglanden. Naast de gegevens uit de Jeugdhulpmonitor, vormen ook de eerste resultaten van een verdiepend onderzoek - dat

in opdracht van de H10 werd uitgevoerd door JSO - input voor het gesprek. De volgende zaken en vragen komen onder meer aan bod:

- De dalende instroomleeftijd wordt positief geduid. Invloeden hierop zijn volgens deelnemers de veranderende inzichten op wanneer welke hulp het beste ingezet kan worden, meer maatschappelijke acceptatie rond kinderen met ernstige problemen en het meer systeem-gericht kijken.
- Deelnemers zijn benieuwd of de dalende instroomcijfers complementair zijn aan instroom bij de lokale (jeugd)teams. Ook is men benieuwd of de zorgplicht bij scholen invloed heeft op de daling.
- Wat is het effect over 10 jaar van er nu eerder bij zijn? Wordt de zorgcarrière langer? Deelnemers vinden het belangrijk om cliënten lang te volgen om zo deze vragen te kunnen beantwoorden.
- Een vraag die speelt is of de invloed van de wet 'Ouderschap blijft' op het aantal complexe scheidingen te onderzoeken is. En of er cijfers zijn t.a.v. de veronderstelde toegenomen huiselijk geweldmeldingen.
- Deelnemers wijzen op het onderzoek van Marga Bakker naar risicofactoren op kindermishandeling.
- De rol van de huisarts en de verhouding tot het lokale (jeugd)team verschilt per gemeente. Het is volgens de deelnemers belangrijk dat deze aanvullend op elkaar werken. Of dit betekent dat het 'marktaandeel' verwijzingen van de huisartsen ten gunste van de lokale teams daalt, is hierin ondergeschikt.
- De indruk bestaat bij deelnemers dat er bij de lokale teams soms sprake is van handelingsverlegenheid, waardoor er eerder wordt doorverwezen.

Deelnemers noemen tot slot als belangrijkste aanbevelingen en verdiepvragen voor deze leertafel:

1. De noodzaak voor het langer volgen van cliënten: longitudinaal onderzoek om de daling op langere termijn ook te kunnen duiden.
2. Het theoretisch funderen van Tellen & Vertellen:
Het verzamelen van inzichten vanuit wetenschappelijke onderzoeken om het investeren in jonge kinderen te beargumenteren en te kunnen duiden. Hierin kunnen ook de verhalen van ouders, vrijwilligers en professionals meegenomen worden. Het gebruiken van inzichten vanuit de wetenschap om te bepalen wanneer de inzet van welke hulp het meest effectief is. Het investeren in het contact met huisartsen en POH-jeugd, zodat er zicht komt op hoe er complementair aan elkaar gewerkt kan worden. Lokale (jeugd)teams kunnen meer systemisch kijken.

Leertafel 'Jeugdbeschermingstafels, gedwongen kaders, preventieve jeugdbescherming'

Aan de leertafel van voorzitter Natasja Schaap (gemeente Den Haag) worden veel nieuwe data besproken. Het is de eerste keer dat de gegevens uit de Jeugdbeschermingstafels onderwerp van gesprek zijn aan een leertafel. De leertafel levert het volgende op ten aanzien van:

Voorlopige Ondertoezichtstelling (VOTS):

- De getoonde afname van de VOTS-en wordt niet door iedereen herkend in de praktijk. De deelnemers vragen zich af of alle cijfers opgenomen zijn in de Jeugdhulpmonitor. Zij hadden verwacht dat het percentage hoger zou zijn.

- Opgemerkt wordt dat steeds vaker VOTS-en op zitting worden uitgesproken. Die komen kennelijk niet terug op de Jeugdbeschermingstafel, terwijl dit wel de afspraak is. Dit vraagt aandacht.
- Spedroutes verstoren het normale proces. Het is niet wenselijk als spoed vaak overbezet is.

Verzoek tot Hulpverlening (VTH):

- De VTH's nemen af. De verzoeken komen volgens de RdvK voort uit strafonderzoeken of gezag- en omgangszaken. De RdvK had i.p.v. een lager een gelijk aantal VTH's verwacht. Mogelijk is het voortraject beter ingericht. Het is in elk geval niet waarschijnlijk dat de Jeugdbeschermingstafel niet goed gevonden wordt.

(Preventieve) jeugdbescherming:

- Meer informatie over wat er volgt na de inzet van preventieve jeugdbescherming is volgens de deelnemers gewenst.
- De stijging van de kosten voor preventieve jeugdbescherming is mogelijk te verklaren door de wachtlijsten bij de RdvK. Een andere verklaring is dat een broertje of zusje erbij wordt geplust. Soms loopt dit via de Jeugdbeschermingstafel, soms niet. (De nieuwe regel is dat het via de Jeugdbeschermingstafel moet gaan.)

Jeugdbeschermingstafels (JBT):

- Door het huidige systeem is hulpverlening gegarandeerd na de Jeugdbeschermingstafel. Dat is grote winst.
- Er gebeurt bij veel ouders toch iets in houding en gedrag als zij bij de Jeugdbeschermingstafel zijn geweest.
- De vraag is of zaken niet te laat naar de Jeugdbeschermingstafel gebracht worden. Verschillende deelnemers kennen voorbeelden van die situaties.
- In Den Haag is na een doorbraaksessie met CJG en de Jeugdbeschermingstafel besloten te kijken naar mogelijkheden voor het JBT om in bepaalde situaties eerder hulp(middelen) aan het lokale jeugdteam aan te reiken.

Deelnemers gaan aan de hand van een aantal stellingen verder met elkaar in gesprek:

De mogelijkheid van herstel van ouderlijk gezag is een blinde vlek van de professionals in de jeugdbeschermingsketen.

- Een blinde vlek noemen de deelnemers het niet, wel staat niet bij iedereen scherp op het netvlies dat herstel ouderlijk gezag ook een onderdeel is van de werkwijze van de JBT. Hier zou actie op kunnen worden gepleegd.
- Een aanwezige Gecertificeerde Instelling laat enerzijds weten wel te zien dat er steeds meer gekeken wordt naar pleegouders/voogdij en minder naar herstel ouderlijk gezag. Maar dat dit vooral het geval is bij jonge moeders, waarbij het kind een aantal jaar geplaatst is in een pleeggezin. Vaak brengt dit een andere keuze met zich mee, namelijk die van pleegoudervoogdij. Anderzijds zijn er veel casussen waarbij de termijn gaat tellen, maar die nog via de oude werkwijze zijn opgepakt. Het kan dus zijn dat de verandering pas over een jaar doorwerkt en zichtbaar wordt.
- De RdvK laat weten dat er in 2017 19 onderzoeken waren t.a.v. gezagsbeëindiging (dus nog niet op zitting geweest). Interessant kan zijn om verdiepend onderzoek te doen naar deze casussen: vergeten

we ouders te belonen in gedrag? De deelnemers verwachten dit niet: het is een zware weloverwogen maatregel, waarbij het herstel van het gezag vaak uitzonderlijk is.

- Het beeld bestaat in de groep dat - ook al is het gezag ergens anders belegd - professionals veel meer in gesprek zijn met ouders dan voorheen. Daarbij ligt de focus van het gesprek op de vraag hoe je als ouder vervolgens nog actief in het leven van het kind blijft.

De transitie heeft er niet toe geleid dat er een beweging is ontstaan om de voogdij meer bij de verantwoordelijke opvoeders te houden.

- Allereerst vraagt de groep zich af of de voogdijketen daadwerkelijk echt onderdeel is geworden van de transitie; de groep heeft niet de indruk dat er veel veranderd is (qua nieuwe werkwijzen etc.) voor deze keten. Ook heeft de groep geen zicht op wat voor soort kinderen het betreft (het gaat naar verhouding om een relatief kleine groep kinderen, waarbij sprake is van veel langdurige maatregelen). Hier zou nader onderzoek naar gedaan kunnen worden.
- Belangrijk wordt gevonden om de biologische ouders voldoende in beeld te houden. Soms wordt er verondersteld dat het uitnodigen van de biologische ouders geen zin heeft, omdat ze niet zouden reageren of er niet zijn. Bij de Jeugdbeschermingstafel blijkt echter dat ze er vaak toch zijn en toch komen.
- Ondanks lang verblijf bij pleegouders is de voogdij van het kind veelal bij de Gecertificeerde Instelling belegd. De vraag wordt gesteld hoe dit komt. De deelnemers vermoeden dat het voor pleegouders vergaande consequenties heeft om de voogdij op zich te nemen van een pleegkind. Er wordt afgevraagd of het ook financiële consequenties met zich mee zou brengen (ontvangt men hetzelfde bedrag als voogdijouder?).
- Deelnemers vragen zich vooral af hoe de kinderen het ervaren: vinden zij het belangrijk dat de pleegouder de voogdij krijgt of gaat het bij de kinderen veel meer een lange verblijfsduur bij de pleegouders?
- De kernopgave is volgens de groep: hoe kunnen we de voogdij dusdanig organiseren, zodat kinderen zo min mogelijk te maken hebben met wisselende gezichten en woonsituaties?

Preventieve jeugdbescherming is niet effectief.

- De groep vindt het lastig om hier een eenduidig antwoord op te geven. Want wanneer vinden we de preventieve jeugdbescherming effectief? Welke opdracht geven we de preventieve jeugdbeschermers mee als regio? Ook speelt de vraag: op welk moment moet je preventieve jeugdbescherming inzetten om het effectief te laten zijn?
- Voordeel van preventieve jeugdbescherming is voor de Gecertificeerde Instelling wanneer het alvast lukt een ingang te krijgen in het gezin met oog op veiligheid van het kind. Met name De Waag noemt dat het voor haar doelgroep ook werkt als welkomte stok achter de deur.
- Onderzoek naar de effectiviteit van de inzet van preventieve jeugdbescherming met een uitgesteld Raadsonderzoek waarbij de casus niet terugkomt of zelfs afgesloten wordt zou interessant zijn: gaat dit om de stok of om een benadering die ontbreekt bij het lokale team?

De volgende aanbevelingen en verdiepingsvragen geven de deelnemers mee:

- Algemeen: zorg voor coördinatie van onderzoeksvragen, zodat iemand het totale overzicht heeft en weet wat waar in de keten speelt. Er speelt van alles in de regio, maar niet bij iedereen is bekend

- welke onderzoeken er waar worden uitgevoerd.
- Maak helder waar we naar toe willen als regio, zodat we ook gerichter de cijfers kunnen beoordelen.
- Neem de cijfers van Veilig Thuis op in de Jeugdhulpmonitor, er is immers veel overlap met de doelgroep.
- Oefen in de keten met het spreken met gezin en Jeugdbeschermingstafel vóór het schrijven van VOTS. Dus meer als methode inzetten dan als route.
- Analyseer nader de coderingen van de producten en koppel deze aan de landelijke coderingen. De vraag rijst nu namelijk op of de landelijk werkende instellingen op een andere wijze declareren.
- T.a.v. preventieve jeugdbescherming spelen de verdiepingvragen:
  - o Wat is preventieve jeugdbescherming precies? Wat is de papieren werkelijkheid en hoe wordt het daadwerkelijk opgepakt op de werkvloer?
  - o Afstemming tussen preventieve jeugdbeschermer Gecertificeerde Instelling en het lokale voorveld: hoe gaan beide samenwerken, wie is waarvoor verantwoordelijk? Afstemming met name nodig ná de Jeugdbeschermingstafel.
  - o Wat zijn de ingezette producten na de preventieve jeugdbescherming?
- Voer verdiepend onderzoek naar de ervaring van kinderen in de voogdijketen uit. Hoe ervaren kinderen waarbij de voogdij belegd is bij de instellingen in plaats van de pleegouders waarbij zij langdurig verblijven? En hoeveel geld gaat er gemoeid met voogdijmaatregelen die ook bij pleegouders belegd kunnen worden?

Leertafel 'Lokale teams en samenwerking gespecialiseerde jeugdhulp'

Tijdens deze conferentie is het voor het eerst mogelijk om inzicht te geven in data van meerdere lokale (jeugd)teams uit de regio. Voorzitter Patty Wijnen (CJG Den Haag) benadrukt dat er in de regio geen gezamenlijke afspraken zijn t.a.v. registratie door lokale (jeugd)teams. Daarbij zijn deze teams o.a. in omvang verschillend, in breedte (alleen jeugd of 0-100 jaar) en is aanwezige expertise en uitvoering van taken. Dat levert allerlei verschillende data op. De gegevens van deze leertafel dienen dan ook als basis om het gesprek aan te gaan en verdiepende vragen te verkennen.

De leertafel levert onder meer het volgende op:

- De aanwezige deelnemers herkennen dat er grote verschillen zijn tussen lokale teams. Dit ervaren zij als lastig en complex, omdat zo onduidelijk is wat ze kunnen verwachten in de samenwerking. Benoemd wordt de deskundigheid van medewerkers en de manier van samenwerken. Ook het contact bij toeleiding of verwijzing is per team of zelfs per medewerker verschillend. De meeste aanwezigen geven aan dat zij meer betrokkenheid in overdracht en betrokkenheid bij evaluaties prettiger vinden werken. Sommige lokale partners geven aan met het plaatselijke team makkelijker contacten op te bouwen.
- Data die besproken wordt gaat over de hoeveelheid cliënten per team, doorlooptijd en de cliënten die zowel bij de lokale teams als in gespecialiseerde jeugdhulp bekend zijn, of juist alleen bij één van beide. Elementen die op basis daarvan naar voren komen:

- Registratie van dossiers en afspraken over verwijzingen zijn verschillend. Als het snel afsluiten van dossiers betekent dat een nieuwe of extra vraag een nieuwe wachtlijst of ander contactpersoon betekent, is dat nadelig voor samenwerking en cliënten.
- Als er heel weinig cliënten zowel in teams als in gespecialiseerde hulp bekend zijn, lijkt het erop dat er weinig grip is op wat er lokaal leeft en nodig is. De hulpvormen die achter deze verwijzingen zitten, zijn wel heel verschillend. Zo is er bij GGZ-hulp vaker sprake van enkel bekendheid bij gespecialiseerde jeugdhulpverleners, terwijl lokale teams vaker betrokken zijn in verwijzing naar residentiële plaatsen of begeleiding en dagbesteding.
- Huisartsen zijn belangrijke samenwerkingspartners én verwijzers richting jeugdhulp. Helaas worden zij soms ook ingezet als verwijzer, omdat dit sneller gaat dan via de lokale (jeugd)teams.

De belangrijkste aanbevelingen en verdiepvragen voor deze leertafel zijn:

- Voor een vervolgsessie over dit onderwerp raden de deelnemers aan om partners als onderwijs en huisartsen uit te nodigen.
- Terugkoppeling over hoe de vervolgvragen worden opgepakt wordt gewaardeerd. Zo kan het leren (nog) beter vormgegeven worden.

Leertafel 'Kostenontwikkeling, regie en jeugdhulp-plus'

Voorzitter Elsbeth Koek (gemeente Zoetermeer) bespreekt met de deelnemers het onderwerp kostenontwikkeling, regie en jeugdhulp-plus. Tijdens deze leertafel is o.a. gesproken over:

- De prognose van kostenstijging in 2017 t.o.v. 2016 per gemeente: er is een dip te zien in de cijfers van 2015. Volgens deelnemers is het zinvol om ook de cijfers van vóór 2015 te vergelijken. De kosten zijn nu weer op niveau van vóór 2015. Mogelijk is het dan te verklaren.
- De prognose kostenstijging 2017 per perceel: gevraagd is aan aanbieders of de groei van kosten bij perceel ambulante begeleiding veroorzaakt wordt door de verschuiving van 'groep naar individueel' of door een aanvulling. Aanwezige aanbieders zeggen dat zij het aanvullen met maatwerk (dus individueel). Er is een parallel te zien met de Wmo.
- Toenemende instroom in jeugdhulp: een zorgaanbieder geeft aan dat de nieuwe meldcode / Veilig Thuis een deel van de verklaring is.
- De stelling *Grip krijgen op het perceel residentieel betekent grip op de regionale kostenstijging*:
  - o Aangegeven wordt dat de gemeentelijke toegang onvoldoende in beeld is bij zorg in de 2de lijn.
  - o Geconstateerd wordt ook dat gemeenten nu te laat worden geconfronteerd met kostenstijgingen, omdat zorgaanbieders declaratie-achterstanden hebben.
- Er dient beter gearrangeerd te worden, zodat de kosten niet onnodig oplopen doordat het aantal betrokken organisaties bij 1 traject toeneemt.
- Uit de cijfers blijkt dat wanneer er 3 of meer organisaties betrokken zijn bij een traject de zorg 5 x duurder wordt. Opgemerkt wordt dat in andere onderzoeken er geen verband is gevonden tussen hogere kosten en het aantal betrokken organisaties. Bij het arrangeren zou de regie moeten liggen bij een integraal (lokaal) team. De vraag rijst of de organisatiestructuur iets doet met de kosten. Daarbij vinden de deelnemers dat zorgprofessionals bij de inzet van zorg financieel bewust moeten worden gemaakt.

- Kinderen komen op latere leeftijd in gesloten jeugdhulp en is dan al geëscaleerd (in 75% van de gevallen). Er wordt aangegeven dat door lokale afbouw van voorzieningen er meer druk is komen te staan op gesloten jeugdhulp. En daarmee wordt ook bedoeld: druk op personeel en een tekort aan gekwalificeerd personeel.
- Deelnemers raden nader onderzoek aan t.a.v. het grote aantal kinderen dat uitstroomt uit residentiële hulp op de leeftijd van 17 jaar.
- Belangrijk is om met elkaar zicht te krijgen op de capaciteit van open residentiële hulp. Dit ook in relatie tot de bezetting. Dit is van belang om vraag en aanbod op elkaar te laten aansluiten.

Deelnemers geven tot slot als aanbevelingen mee:

- Nader uitwerken van de vraag: kunnen we jeugdhulp meer dan nu voorwaardelijk stellen en wat is daarvoor nodig?
- Het bepalen van een definitie voor de 'intensieve ambulante hulp'.
- Het beeld bestaat dat er weinig kinderen uit de residentiële plekken uitstromen vanwege een gebrek aan vervolgplekken (woningen) dan wel de juiste ondersteuning in het gezin. Klopt dit ook of is er sprake van een gebrek aan regie op deze kinderen? Nader onderzoek hiernaar is wenselijk.

Overzicht deelsessies

Tijdens de conferentie hebben deelnemers de volgende deelsessies kunnen bijwonen:

- Innovatief projecten: Vast & Verder en Zij & Hij (Leger des Heils) & Uitstroom Schakenbosch (Jeugdformaat)
- Innovatieve Projecten: Korte lontjes, korte eindjes (De Waag) & Behandel/Schooljaargroep (de Hoenderloo Groep/Plureyn)
- Innovatieve projecten: Binnenste Buiten (De Buitenwereld) & Low Care (Prodeba)
- Grip op de vraag naar jeugdhulp: wijkanalyses en versterken van beschermende factoren (gemeente Delft en gemeente Zoetermeer)
- Agenda kwetsbare jongeren 16-23 (gemeente Den Haag)
- Ruimte voor de professional & regionale arbeidsmarktanalyse (VNG en gemeente Den Haag)
- Actieplan Samen sterk voor jeugdigen in gezinnen (gemeente Pijnacker-Nootdorp en gemeente Den Haag)

De presentaties kunt u eveneens op de website vinden.